

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/98/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113226016
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8113226016.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Anny Ilčinovej a JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. v právnej veci navrhovateľky: L. U., rod. A., nar. XX. XX. XXXX, bytom G., V. X, zastúpená JUDr. Lukášom Kišeľákom, advokátom so sídlom v Prešove, Jarková 63 proti odporcovi: Rapid life životná poisťovňa, a. s., so sídlom Garbiarska 2, Košice, IČO: 31 690 904 o neplatnosť rozhodcovskej doložky a zrušení rozhodcovského rozsudku, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 28. 02. 2014, č. k. 11C/236/2013-212 takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok v spojení s opravným uznesením s výnimkou výroku, ktorým bol zamietnutý návrh odporcu na prerušenie konania.

Odporca je povinný nahradiť navrhovateľke trovy odvolacieho konania 83,87 Eur na účet jej právneho zástupcu v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

odôvodnenie:

Okresný súd Prešov (ďalej len „prvostupňový súd“) napadnutým rozsudkom zamietol návrh odporcu na prerušenie konania (prvý výrok rozsudku). Druhým výrokom rozsudku určil, že rozhodcovská doložka nachádzajúca sa v časti XV. Všeobecných poisťných podmienok pre poistenie zjednávané odporcom zo dňa 01. 01. 2009, ktoré sú súčasťou poisťnej zmluvy č. XXXXXXXXXX zo dňa 29. 12. 2009 taktiež nachádzajúca sa v osobitných zmluvných dojednaniach č. 02/2008 zo dňa 28. 12. 2009 v bode 3 je neplatná. V poradí tretím výrokom zrušil rozhodcovský rozsudok vydaný Arbitrážnym súdom Košice so sídlom Košice, Alžbetina 41 pod sp. zn. 3C/3480/2012 zo dňa 19. 01. 2012. Zaviazal odporcu nahradiť navrhovateľke trovy konania vo výške 414,51 Eur na účet jej právneho zástupcu v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku (štvrtý výrok rozsudku).

Svoje rozhodnutie odôvodnil zistením, že dňa 28. 12. 2009 účastníci uzavreli poisťnú zmluvu týkajúcu sa životného poistenia navrhovateľky, ktorá mala trvať od 29. 12. 2009 do 29. 12. 2047. Ako vyplýva zo spisu Arbitrážneho súdu Košice sp. zn. 3C/3480/2012 k zániku tohto poistenia došlo dňa 29. 07. 2010 v dôsledku neplatenia poisťného, čo odporca navrhovateľke oznámil listom zo dňa 14. 06. 2010. Súčasťou príslušnej poisťnej zmluvy sú VPP v počte 12 strán napísaných drobným písmom, ktoré podpísala aj navrhovateľka dňa 28. 12. 2009. Článok XV. upravuje rozhodcovské konanie. V časti XVII. VPP označených ako záverečné ustanovenia je 19 bodov (vrátane podbodov), pričom v bode 7.a sa uvádza, že s uzavretím poisťnej zmluvy je pri jej vzniku spojený osobitný provízny náklad v podobe úhrady odmeny za sprostredkovanie poisťnej zmluvy medzi poisťovňou a poisťníkom, ktorý uhradza poisťovňa. Podpisom poisťnej zmluvy vzniká poisťovni osobitná pohľadávka voči poisťníkovi vo výške vyplatennej províznej odmeny za sprostredkovanie príslušnej poisťnej zmluvy, ktorá sa vysporiada pri ukončení poisťného vzťahu zápočtom voči odkúpenej hodnote, ak je vytvorená alebo poisťnému plneniu. Ak odkupná hodnota pri ukončení poisťného vzťahu vytvorená nebola, pohľadávka sa stáva splatnou

dňom ukončenia poistného vzťahu a poisťovňa je oprávnená voči poistníkovi ju uplatniť podľa zásad dohodnutých v týchto VPP pred rozhodcovským súdom. Práve vyššie uplatnený nárok si odporca uplatnil návrhom, ktorý bol doručený Arbitrážnemu súdu Košice a ktorý vyčíslil na sumu 51,45 Eur. Následne Arbitrážny súd Košice dňa 19. 01. 2012 bez pojednávania vydal rozsudok pod sp. zn. 3C/3480/2012, ktorým uložil navrhovateľke zaplatiť odporcovi 51,45 Eur a trovy rozhodcovského konania 276 Eur. Rozsudok bol doručený navrhovateľke dňa 09. 08. 2013. Navrhovateľka na pojednávaní prehlásila, že pri uzatváraní poistnej zmluvy nepadla ani zmienka o rozhodcovskej doložke, vrátane podpisovania záznamu o požiadavkách a potrebách klienta. Uvedené potvrdila aj svedkyňa V. X., ktorá uzatvárala poistnú zmluvu s navrhovateľkou ako sprostredkovateľka poistenia na základe zmluvy uzavretej s odporcom. Potvrdila, že navrhovateľku neupozornila na rozhodcovskú doložku, ktorej význam ani ona sama nechápala. Na takto zistený skutkový stav súd prvého stupňa aplikujúc ust. § 52 ods. 1 - 4, § 53 ods. 1 - 3, ods. 4 písm. r), ods. 5 Občianskeho zákonníka, § 153 ods. 4 O. s. p., § 40 ods. 1 a § 41 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. uzavrel, že poistná zmluva uzatvorená medzi účastníkmi konania je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Základom tohto sporu bolo posúdenie, či rozhodcovská doložka obsiahnutá vo VPP a osobitných zmluvných dojednaniach bola individuálne dojednaná. Individuálne dojednanie je vylúčené tam, kde spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť ich obsah. Ak sú zmluvné podmienky vopred napísané v predtlačenom formulári, potom ťažko možno dospieť k záveru o tom, žeby sa mohol meniť ich obsah. Dôkazné bremeno preukázania individuálneho dojednania spočíva na dodávateľovi, teda odporcovi, ako to vyplýva z ust. § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ktorý dokonca zakotvuje fikciu o tom, že zmluvné ustanovenia sa nepovažujú za individuálne dohodnuté, opak musí preukázať dodávateľ. V danom prípade odporca dôkazné bremeno neunesol a ako jediný dôkaz označil „záznam o požiadavkách a potrebách klienta“ zo dňa 28. 12. 2009 spísaný s navrhovateľkou. Ten je opäť v predtlačenom formulári, kde je uvedené, že v prípade vzniku sporov vyplývajúcich zo sprostredkovania poistenia je možné na ich mimosúdne vyrovnanie využiť inštitút rozhodcovského konania v zmysle zákona č. 244/2002 Z. z. a VPP poisťovne platných od 21. 05. 2007. Uvedená veta je však absolútne bezvýznamná pre daný spor, lebo nepreukazuje, žeby boli poskytnuté informácie spotrebiteľovi o rozhodcovskom konaní, ale upozorňuje len na možnosť riešenia sporov v rozhodcovskom konaní, navyše nie sporov z poistenia, ale zo sprostredkovania poistenia a nie v zmysle aktuálnych VPP (v danom prípade platných od 01. 01. 2009), ale v zmysle skorších VPP - platných od 21. 05. 2007. Preto napriek snahe odporcu spochybníť aktuálnu právnu úpravu, konkrétne ust. § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, jeho závery sú právne irelevantné. Pri posudzovaní spotrebiteľských zmlúv je potrebné si uvedomiť, že nie je dôležité to, že spotrebiteľ zmluvu podpísal a s podmienkami zmluvy súhlasil. Ustanovenie zmluvných podmienok, ktoré sú formulárove predtlačené a neumožňujú jednoznačne slabšej strane (spotrebiteľovi) ich modifikáciu, predstavujú možnosť vyvolania nepriaznivých následkov na strane spotrebiteľa. Súd poukázal na to, že spotrebiteľ podpísal rozhodcovskú doložku, pretože inú možnosť nemal, pokiaľ chcel poistnú zmluvu uzatvoriť. Odporca nepreukázal, žeby navrhovateľka ako spotrebiteľka bola informovaná o rozhodcovskom konaní ako inštitútu, o jeho rozdieloch v porovnaní so súdnym konaním, o rokovacom poriadku rozhodcovského súdu. Vykonané dôkazy, výpoveď navrhovateľky a svedkyne X., ako aj listinné dôkazy obsahujúce výpovede svedkýň - sprostredkovateľiek poistenia v iných súdnych sporoch vylučujú poskytnutie týchto informácií. Súd preto dospel k záveru o tom, že zmluvná podmienka obsahujúca rozhodcovskú doložku v čl. XV VPP, ale aj v osobitných zmluvných dojednaniach v ods. 3 je neprijateľná, a teda neplatná, a preto žalobe vyhovel. Zároveň tým bol daný aj zákonný dôvod pre zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa ust. § 40 ods. 1 písm. c) zákona č. 244/2002 Z. z.. Ďalšími uplatnenými dôvodmi zrušenia rozhodcovského rozsudku súd nepovažoval za potrebné sa nimi zaoberať, pretože by to bolo nadbytočné. Celkové správanie sa odporcu voči poistníkom počnúc zakomponovaním sporného článku do objemovo rozsiahlych VPP týkajúceho sa, či už rozhodcovskej doložky alebo čl. XVII. zakladajúceho právo na vymáhanie vrátane provízií vyplatených sprostredkovateľovi poistenia od poistníka „skrytého“ opäť v rozsiahlych záverečných ustanoveniach, neinformovanosť poistníka o dôsledkoch zániku poistenia v súvislosti s daným článkom a uplatnením príslušnej pohľadávky, ale rovno doručenie rozhodcovského rozsudku možno hodnotiť ako správanie v hrubom rozpore s pravidlami morálky. Pre súd je nepochopiteľné aj to, že odporca uplatňuje voči navrhovateľke vrátenie provízie zo sprostredkovania poistenia, hoci sprostredkovateľ poistenia tieto provízie vrátil, ako to uviedla vo svojej výpovedi svedkyňa V. X.. Takýto postup je v hrubom rozpore s pravidlami morálky. Pokiaľ odporca v záverečnom prednese žiadal konanie o neplatnosť rozhodcovskej doložky zastaviť pre prekážku právoplatne rozhodnutej veci spočívajúcej v právoplatnosti rozhodcovského rozsudku o plnení, táto námietka podľa názoru súdu je absurdná, lebo neplatná rozhodcovská doložka spôsobuje nedostatok právomoci rozhodcovského súdu, a teda nezáväznosť (ničotnosť) daného rozhodcovského rozsudku.

O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p. a priznal úspešnej navrhovateľke trovy konania predstavujúce trovy právneho zastúpenia za 5 úkonov právnej služby: príprava a prevzatie zastúpenia, podanie žaloby, podanie písomného stanoviska k vyjadreniu žalovaného zo dňa 06. 01. 2014 a účasť na pojednávaniach dňa 08. 01. 2014 a 19. 02. 2014. K tomu pripočítal režijný paušál a 20 % DPH.

Proti tomuto rozsudku s výnimkou výroku, ktorým bol zamietnutý návrh odporcu na prerušenie konania, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie odporca. Navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu na ďalšie konanie.

K odvolaniu odporcu podala písomné vyjadrenie aj navrhovateľka, ktorá žiadala napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť a priznať jej náhradu trov odvolacieho konania vo výške 83,87 Eur.

Odvolačný súd preskúmal napadnutý rozsudok v spojení s opravným uznesením, spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 212 O. s. p., vec prejednal v súlade s ust. § 214 ods. 2 O. s. p. a zistil, že súd prvého stupňa správne zistil vo veci samej skutkový stav, správne vyvodil právne závery a vo veci aj správne rozhodol. Na jeho zisteniach sa nič nezmenilo ani v priebehu odvolacieho konania a odvolačný súd v plnom rozsahu na jeho zistenia a právne závery odkazuje.

Zásadnou právnou otázkou v predmetnej veci je vyriešenie otázky, či rozhodcovská doložka, na základe ktorej rozhodcovský súd rozhodol a ktorá je upravená v čl. XV. VPP odporcu, podľa ktorej všetky vzájomné spory a sporné nároky poistenia budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní, je podmienkou individuálne dojednanou (ako tvrdil odporca) a v negatívnom prípade, či zakladá hrubý nepomer v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľná podmienka).

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“).

Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

V zmysle čl. 3 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách („Smernica“), zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy ku škode spotrebiteľa.

V zmysle § 54 ods. 1 prvá veta Občianskeho zákonníka, sa zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou, nemôžu odchyliť v neprospech spotrebiteľa od ustanovení Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Nesmú obsahovať podľa § 53 ods. 1 prvá veta Občianskeho zákonníka ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

V danej veci sa navrhovateľka domáha zrušenia rozhodcovského rozsudku podanou žalobou zo dňa 06. 09. 2013 na súde z dôvodu, že dňa 19. 01. 2012 vydal Arbitrážny súd Košice vo veci sp. zn. 3C/3480/2012 rozhodcovský rozsudok, ktorým navrhovateľke bola uložená povinnosť, aby do 5 dní od doručenia tohto rozhodcovského rozsudku zaplatila odporcovi peňažnú sumu vo výške 51,45 Eur a trovy rozhodcovského konania vo výške 276 Eur (č. l. 26 - 28 spisu). Rozhodcovský rozsudok bol navrhovateľke doručený dňa 09. 08. 2013 (č. l. 29 spisu). Navrhovateľka napáda rozhodcovskú doložku, ktorá nebola individuálne dojednaná, pretože nemohla ovplyvniť obsah rozhodcovskej doložky, ale len či ju podpíše alebo nie. Namietala aj nesprávne právne posúdenie veci rozhodcovským súdom.

Navrhovateľka ako poistník (spotrebiteľka) uzavrela prostredníctvom sprostredkovateľa poistenia oprávneného na dojednávanie poistenia dňa 28. 12. 2008 poistnú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX s odporcom ako poisťovateľom (dodávateľom), predmetom ktorej bolo uzavretie životného poistenia. Súčasne s opísanou poistnou zmluvou podpísala navrhovateľka aj na vopred predtlačenom formulári úplné znenie Všeobecných poistných podmienok (ďalej len „VPP“) ku dňu 01. 01. 2009, pričom tieto sú podľa obsahu v časti V bod 2 neoddeliteľnou súčasťou poistnej zmluvy uzavretej medzi poistníkom a poisťovňou a nadobúdajú voči konkrétnemu poistníkovi v plnom rozsahu a bez výnimky účinnosť dňom ich podpisu. Podľa čl. XV, časť rozhodcovské konanie, VPP sa poisťovňa a poistník dohodli, že všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom (viď č. l. 43 spisu).

Práve na základe takto dojednanej rozhodcovskej doložky k poistnej zmluvy bol dňa 19. 01. 2012 pod sp. zn. 3C/3480/2012 vydaný rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice, Alžbetina 41, Košice, ktorým bola navrhovateľke uložená vyššie uvedená povinnosť (č. l. 26 - 28 spisu).

Rozhodcovská doložka sa tak stala súčasťou obsahu formulárovej zmluvy, ktorú odporca v rámci svojej podnikateľskej činnosti použil v prípadoch uzatvárania zmlúv rovnakého druhu a neurčitého počtu spotrebiteľov.

Smernica Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vychádza nie z minimálneho okruhu nekalých klauzúl, ktoré sa majú transponovať, ale zo vzorového okruhu klauzúl. V konečnom dôsledku sa okruh neprijateľných podmienok de lege lata uvedený v § 53 ods. 4 OZ upravil postupne viacerými novelami až po uplynutí transpozičnej lehoty (napr. neprimeraná sankcia pod písm. k/ bola upravená až novelou vykonanou zákonom č. 568/2007 Z. z. s účinnosťou od 1.1.2008, kým hlavná transpozícia bola vykonaná zákonom č. 150/2004 Z. z. účinným od 1.4.2004).

Členské štáty si mohli vybrať, do akej miery prevezmú smernicou odporúčané nekalé klauzuly. Zároveň sa však umožnilo členským štátom prekročiť rámec smernice, čo umožnilo upraviť okruh neprijateľných podmienok aj širšie ako odporúča smernica „Členské štáty môžu prijať alebo si ponechať najprísnejšie opatrenia kompatibilné so zmluvou v oblasti obsiahnutej touto smernicou s cieľom zabezpečenia maximálneho stupňa ochrany spotrebiteľa“, (čl. 8 smernice).

Kým smernica vychádza zo vzorového okruhu nekalých klauzúl, slovenský zákonodarca upravil režim súdnej kontroly neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách na základe indikatívneho výpočtu neprijateľných podmienok (arg. slovo „najmä“ v § 53 ods. 4 OZ). To znamená, že súdu nič nebráni judikovať neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve podľa tzv. generálnej klauzuly v § 53 ods. 1 OZ, a teda nad rámec zoznamu podmienok uvedených v prílohe smernice alebo okruhu uvedeného v Občianskom zákonníku. Nemožno napríklad vylúčiť, že súd so zreteľom na ostatné zmluvné podmienky (čl. 4 ods. 1 smernice) posúdi rozhodcovskú doložku ako neprijateľnú bez ohľadu na jej znenie, teda že neobstojí žiadna rozhodcovská doložka a priestor pre rozhodcovské konanie bude len pri preukázateľnom individuálnom vyjednaní rozhodcovskej zmluvy zo strany spotrebiteľa.

Odvolací súd poukazuje na kritériá neprijateľnej podmienky, za ktorú sa považuje podmienka, ktorá 1. je obsiahnutá v štandardnej formulárovej zmluve, 2. spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán, 3. nerovnováha musí byť daná v neprospech spotrebiteľa.

Odvolací súd sa stotožňuje s prvostupňovým súdom, že o doložku, ktorá vyžaduje, aby spotrebiteľ riešil spory výlučne v rozhodcovskom konaní ide aj vtedy, ak síce spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa tejto doložky začalo rozhodcovské konanie

na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený nezvratne podrobiť sa rozhodcovskému konaniu (porov. napr. uznesenia Krajského súdu v Trnave vo veciach sp. zn. 10CoE 153/2011, sp. zn. 10CoE 230/2011, sp. zn. 10CoE 109/2011). Právna veda na tento problém reaguje Kristiánom Csachom: „Z pohľadu spotrebiteľa je totiž rovnocenné, či riešenie jeho sporov prostredníctvom rozhodcovského konania mu „vnúti“ štandardná zmluvná klauzula, alebo dodávateľ svojím konaním. Spotrebiteľ má byť chránený pred oboma. Práve proti možnosti dodávateľa diktovať svoju vôľu v zmluvnom vzťahu bol vytvorený celý mechanizmus spotrebiteľsko-právnej ochrany pred štandardnými zmluvami.“ (In: Štandardné zmluvy, str. 214, Vydavateľ Aleš Čeněk, 2010).

Podľa dôvodovej správy k § 53 ods. 4 písm. r/ OZ „spotrebiteľ môže svoje práva uplatňovať nie iba v zmysle dojednanej rozhodcovskej doložky, ale ak sa tak rozhodne, aj v občianskoprávnom konaní a zmluvná podmienka, ktorá by mu v tom bránila, bude v zmysle navrhovaného ustanovenia považovaná za neprijateľnú“.

Teda podľa Csacha doložku nie je možné akceptovať, ak by vyžadovala od spotrebiteľa podrobiť sa arbitráži. Ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r/ OZ nie je len o možnosti výberu medzi štátnym a súkromným súdom, ale predovšetkým o dôsledkoch, ktoré zakladá, a teda, či doložka nenúti spotrebiteľa podrobiť sa nezvratne arbitráži.

Ako je zrejmé zo smernice, na spotrebiteľa pri typových zmluvách dopadá ochranný režim zákazu neprijateľných zmluvných podmienok. O typovú zmluvu vrátane rozhodcovskej doložky ide aj v predmetnej právnej veci. Nepochybne ide o štandardnú typovú zmluvu medzi podnikateľom a spotrebiteľom (čl. 1ods.1, čl.2 písm. b/,c/ Smernice Rady 93/13/EHS).

Odvolací súd zastáva názor, že pokiaľ ide o tzv. nevýhradnú rozhodcovskú doložku, možnosť voľby pre spotrebiteľa je len iluzórna, pretože takmer s pravidelnosťou rozhodcovské žaloby podávajú veritelia, čo možno odôvodniť aj rozsahom nárokov plynúcich zo štandardne formulovanej zmluvy. Naopak, ak niektorý spotrebiteľ výnimočne uplatňuje svoje práva, tak využíva - pre neho transparentný štátny súd. Odvolací súd pritom nepochybuje o tom, že spotrebiteľ, ktorý sa rozhodne osobitne individuálne vyjednať rozhodcovskú zmluvu, by aj reálne rozhodcovské konanie využil, pretože inak by jeho individuálne („sólo“) vyjednávanie nedávalo zmysel.

Poskytovanie spravodlivosti musí mať svoje limity a musí byť aj pre súkromnoprávnu sféru arbitrov. Ide o rozhodovanie o právach a právom chránených záujmoch osôb, ktoré môže výrazne zasiahnuť do života ľudí a ak sa majú akceptovať pri poskytovaní spravodlivosti súkromnoprávne prvky, tak len s jednoznačnými garanciami vylučujúcimi pochybnosti o férovom arbitrážnom konaní vrátane rozhodcovskej zmluvy. Doložky nemôžu predstavovať pasce pre spotrebiteľov za účelom čo najskoršieho privodenia exekúcie.

Podľa obsahu spisu dodávateľ preukázateľne navyše nevysvetlil spotrebiteľovi význam rozhodcovskej doložky, rozdiel od zásad občianskeho súdneho konania, nepredstavil mu pravidlá, podľa ktorých sa bude viesť súkromný „súdny“ proces a nedal mu po preukázateľnom poučení na výber rozhodnúť sa (pre porovnanie § 90 ods. 3 Zákona o platobných službách).

Aj procesné pravidlá rozhodcovského súdu ponímajúce kontraktúálnu inkorporáciu prostredníctvom rozhodcovskej doložky sú súčasťou zmluvného vzťahu a ako formulárový produkt podliehajú súdnej kontrole neprijateľnosti zmluvných podmienok. Ak povinný spotrebiteľ mal vyjednať súkromný „súdny“ proces, mal by nepochybne poznať tieto pravidla. O týchto niet v spise ani zmienky a oprávnený sa tomuto problému v odvolaní vyhol. Preukázateľné poučenie sa musí týkať aj pravidiel arbitráže.

Odvolací súd si nedokáže predstaviť rokovanie spotrebiteľa o rozhodcovskej doložke a jej perfektné individuálne zmluvné vyjednanie, ak spotrebiteľ nepozná jeho obsah (vedľajší predmet zmluvy). Je takmer notoriou, že v rámci uzatvárania spotrebiteľských zmlúv sa díleri nezmieňujú o podrobnostiach a procesných pravidlách rozhodcovského konania. Získavanie podpisov spotrebiteľov pod údajné individuálne vyjednanie má kampaňovitý rozmer. Tvrdenie o tom, že si takýto proces vyjednal spotrebiteľ a pritom nepoznal jeho obsah, je poznačené neudržateľnou tendenciou dosiahnuť arbitráž, s čím je spojené ďalšie zvýšenie nákladov spotrebiteľa.

Znenie Smernice Rady 93/13/EHS má význam pre postup súdu pri výklade a aplikácii generálnej klauzuly uvedenej v § 53 ods. 1 OZ, pretože už len tým, že tvorca smernice osobitne v prílohe poukázal na niektoré klauzuly, nepochybne tak urobil preto, že majú vysokú potenciú spôsobiť v praxi značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Tým, že je v rámci prílohy smernice spomínaná aj arbitráž, je treba mať v aplikačnej praxi súdov osobitne na zreteli arbitráž, čo prvostupňový súd ani najmenej nepodcenil, práve naopak.

Môže sa vyskytnúť otázka, či by vôbec spotrebiteľa napadla myšlienka namietat' neprijateľnosť rozhodcovskej doložky. Tú odvolací súd poukazuje na nutnosť objektívneho posúdenia rozhodcovskej doložky a nie je rozhodujúca vôľa účastníka zmluvného vzťahu a v tomto zmysle ani jeho aktivity. Neprijateľná rozhodcovská doložka je absolútne neplatná (§ 53 ods. 5 OZ) a je povinnosťou nielen súdu, ale aj rozhodcu z tohto právneho posúdenia vyvodit' všetky právne dôsledky a poskytnúť náležitú ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Neuniklo pozornosti odvolacieho súdu, že rozhodca iba zriedkavo pristupuje k posúdeniu platného založenia vlastnej právomoci, resp. túto iba formalisticky skonštatuje ako danú. Odvolací súd tak nadobudol presvedčenie, že aj toto konanie je prejavom nerešpektovania práv spotrebiteľov, resp. reflexiou absencie nestrannosti a nezáujatosti rozhodcu.

Akceptovateľnosť rozhodcovského konania v spotrebiteľských veciach sa ponúka napríklad osobitným vyjednaním a nie nanútením arbitráže spotrebiteľovi. Arbitráž môže fungovať, ale za transparentných podmienok ako efektívny prostriedok ochrany a keď aj spotrebiteľ rozumie, o čo v prípade rozhodcu ide.

Na individuálne dojednanie je však potrebné rešpektovať a zachovať proces tvorby zmluvy ustanovený v OZ. Naproti tomu nevhodné predkladanie podmienok predstavuje jednu z nekalých obchodných praktík (klamlivá obchodná praktika; § 8 ods. 4 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa; ďalej len „ZOS“). Predkladanie rozhodcovských doložiek spotrebiteľom za stavu, keď nepoznajú pravidlá arbitráže (predmet rozhodcovskej zmluvy) a prirodzene nevenujú dostatočnú pozornosť tejto časti formuláru, sa zneužíva k záverom o individuálnom vyjednaní zo strany spotrebiteľov, pričom na tomto nič nemení technika predkladania - inkorporovanie doložky do všeobecných zmluvných podmienok versus vyhotovenie štandardnej rozhodcovskej zmluvy na samostatnom liste (hárku) papiera.

Zbavenie sa zodpovednosti za nekalú obchodnú praktiku pri nevhodnom predkladaní zmluvných podmienok argumentáciou, že spotrebiteľ mal byť bdely, odvolací súd neprijíma, a odsudzuje ako konanie hraničiace so zlým úmyslom v zmluvných vzťahoch. Je neakceptovateľné, aby porušovateľ práva presúval zodpovednosť na slabšieho a je vylúčené, aby za takýchto okolností súd akceptoval rozhodcovskú doložku.

Dodávateľ s odbornou starostlivosťou mal a musel vedieť, že nemá používať neprijateľné podmienky a má poznať aj dôsledky ich používania. Dodávateľ musí počítať s tým, že plnenie z nekalej podmienky mu súd nemôže vymôcť.

Predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa rozumie „najmä konanie, ktoré je v rozpore so zžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lešť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody (pre porov. § 4 ods. 8 ZOS).

Názor, že právoplatný rozhodcovský rozsudok má rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu, nie je dôsledný. Bez toho, aby odvolací súd in abstracto nejako spochybňoval materiálnu právoplatnosť právoplatných rozhodcovských rozsudkov, pri ktorých došlo k rešpektovaniu právnych predpisov, je treba poznamenať, že podľa § 35 zákona č. 244/202 Z. z. o rozhodcovskom konaní („ZRK“) má rozhodcovský rozsudok síce rovnaké účinky, ale len pre účastníkov konania a nie pre všetky štátne orgány, ako je tomu v prípade rozsudku všeobecného súdu (§ 159 ods. 1 O. s. p.). Podľa § 35 ZRK „....., má doručený rozsudok pre účastníkov konania rovnaké účinky“.... Exekučný súd a ani iný štátny orgán tak nie je pri právnom posúdení a výkone jemu štátnou mocou priznaných právomocí viazaný rozsudkom súkromného rozhodcu založenom na neplatnej rozhodcovskej doložke, čo je ipso facto prirodzenou reflexiou jeho súkromnoprávnej povahy a jednoznačným vyjadrením hraníc jeho právnych účinkov.

Vyjadrenia odporcu postrádajú náležitý stupeň objektivity a rešpektu k zásadám súkromného práva a princípu ochrany práv slabšieho subjektu (porov. uznesenie NS SR 6Cdo 1/2012).

Odvolaací súd nevidí dôvod na odklon od spoločného stanoviska občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia KS v Prešove z 27.9.2010, podľa ktorého: „Zmluvná podmienka v štandardnej formulárovej zmluve alebo vo všeobecných obchodných podmienkach inkorporovaných do takejto zmluvy, ktorá nebola spotrebiteľom individuálne dojednaná a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, bráni tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok na návrh dodávateľa mohol byť exekučným titulom na udelenie poverenia pre exekútora. O takúto zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak síce spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa takejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu alebo podať návrh na štátnom súde, ak by chcel zabrániť rozhodcovskému konaniu. ...“

Odvolaací súd už vo viacerých svojich rozhodnutiach konšatoval a je to uvedené aj v spomínanom stanovisku kolégia, že nijako nespochybňuje význam materiálnej právoplatnosti súdneho rozhodnutia, a to predovšetkým v záujme právnej istoty vyplývajúcej z právoplatného súdneho rozhodnutia. Na druhej strane však materiálna právoplatnosť rozhodnutia štátneho orgánu nie je bezvýnimčná a možno ju prelomiť v zákonom stanovených prípadoch (porov. účinky rozhodnutia v blokovanom konaní, ktorým súd nie je viazaný, § 135 ods. 1 in fine O. s. p.).

Európsky súd pre ľudské práva nevidel porušenie čl. 6 Dohovoru v prípade, že z podstatných dôvodov došlo k prelomeniu účinkov veci právoplatne štátnym súdom judikovanej (porov. § 64 rozsudku Zehentner v. Rakúsko).

Podľa cit. čl. 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách „Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok“.

Európska komisia vo svojich pripomienkach uviedla, že „pokiaľ ide o zásadu efektivity, t.j. o požiadavku, aby vnútroštátne procesné predpisy neznemožnili alebo nestťažili nadmerne výkon práv uznaných právom Únie, zdá sa, že pokiaľ sa ust. § 45 ods. 2 zákona o rozhodcovskom konaní uplatňuje aj na prípady, keď požadované plnenie je v rozpore s právom Únie, povinnosť vnútroštátneho súdu zastaviť exekučné konanie bez návrhu (ex offa) predstavuje dostatočné zabezpečenie uplatnenia tejto zásady“ (bod 33 pripomienok EK vo veci C-76/10).

Podľa čl. 38 Charty základných práv Európskej únie „politiky štátov zabezpečia vysoký stupeň ochrany spotrebiteľa“.

Ochrana spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách vychádza z predpokladu, že spotrebiteľ je z hľadiska informovanosti a z hľadiska vyjednávacej pozície v slabšom postavení. To platí aj vo vzťahu, keď zmluvný vzťah obsahuje aj vedľajšie zmluvné ustanovenia formulárovej povahy (záložné zmluvy, ručiteľské zmluvy, dohody o zrážkach zo mzdy, rozhodcovské zmluvy a pod.).

Možnosť zmeny obsahu štandardných podmienok zo strany spotrebiteľa je len iluzórna a je zrejmé, že ide o rovnosť len formálnu. Aby sa dosiahla faktická rovnosť, je to možné dosiahnuť len vonkajším zásahom tzv. súdnou kontrolou (porov. rozsudky Mostaza Claro C 168/05, Océano Grupo Editorial SA C 240/98-C 244/98).

Snaha názorovo uprednostniť jednostranný výklad zákona na strane odvolateľa evidentne naráža na ciele práva Európskej únie, ktoré musí štát naplniť. Medzinárodná zmluva vrátane Zmluvy o fungovaní EÚ má po jej ratifikácii prednosť a v hierarchii právnej sily je nad zákonom (čl. 7 ústavy). Lojalita k aktom EÚ je zásadná a rešpektovanie judikatúry súdneho dvora je principiálnou otázkou. Odvolaací súd nechce relativizovať význam princípu právnej istoty vyplývajúci z právoplatného rozhodnutia ale na druhej strane ak ide o výnimočné a závažné okolnosti a naplnenie cieľov práva EÚ, súd ich má naplniť.

Odvolaací súd v tejto súvislosti pripomína uznesenie Najvyššieho súdu SR vo veci 6Cdo 1/2012, ktoré prelomovo poukazuje na princíp ochrany spotrebiteľa, ktorého skutočný význam odvolateľ nijako do reality nepretavuje. Aj keď ústavnoprávna ochrana a ochrana základných práv a slobôd, medzi ktoré

patri aj vysoký záujem na ochrane spotrebiteľa (čl.38 Charty „politiky štátov zabezpečia vysoký stupeň ochrany spotrebiteľa“) má subsidiárnu povahu, ciele tejto ochrany sa musia stať súčasťou rozhodovania všeobecných súdov. Aj súd v predmetnej veci je súdom Európskej únie a rámec jeho rozhodovania je meritórne určený Zmluvou o fungovaní EÚ, Chartou Európskej únie a smernicou (v predmetnej veci najmä článok 6 smernice).

Tak ako už odvolací súd spomenul, ochrana pred neprijateľnými podmienkami sa má vykonať v režime pravidiel verejného poriadku, a teda pravidiel, ktorých dodržiavanie musí štát bezpodmienečne vyžadovať (čl. 50 uznesenia súdneho dvora POHOTOVOŠť/Korčkovská).

Podľa čl. 3 ods. 2 smernice „Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou“.

Možnosť ponúknuť spotrebiteľovi rozhodcovské konanie nič nemení na podstate povahy individuálne vyjednej rozhodcovskej doložky. Odvolací súd nepredložil prejudiciálnu otázku na tento problém, pretože nemá žiadne pochybnosti o tom, že možnosť voľby (ak by nebolo možné konštatovať nekalú obchodnú prax) nevyjadruje nič iné ako techniku ponuky návrhu, pričom podstata individuálne vyjednej podmienky sa nemení (CILFIT).

Evidentne ide o vopred dodávateľom naformulované zmluvné klauzuly vrátane časti o rozhodcovskom konaní a rovnako je zrejmé, že spotrebiteľ nemôže meniť formulárovú zmluvu ani obsah rozhodcovskej zmluvy vrátane rokovacieho poriadku rozhodcovského súdu. Cieľ smernice garantovať súdnu kontrolu neprijateľnosti zmluvných podmienok sa týka 1. dodávateľom vopred naformulovaných klauzúl a 2. bez možnosti meniť ich obsah. Je pritom irelevantné, či niektorú časť zmluvy dodávateľ osobitne spotrebiteľovi navrhol.

Na porovnanie, ak by záložná zmluva, či iný zabezpečovací prostriedok nebol podmienkou uzavretia zmluvy, ale išlo by o typové akty (formulárové na opakované použitie), bolo by značne problematické konštatovať, že súd nemá právo vykonať súdnu kontrolu formulárových podmienok. V danom prípade formulárových podmienok arbitráže.

Podľa názoru vyjadreného v odvolaní by platilo, že všetky rozhodcovské zmluvy dohodnuté so spotrebiteľom sú individuálne vyjednané len z dôvodu, že spotrebiteľ uviedol o jeden podpis v zmluve navyše. Úplne by sa strácal cieľ a zmysel súdnej kontroly formulárových podmienok, ktorých obsah spotrebiteľ nemôže nejakým spôsobom zmeniť. Spotrebiteľ mohol rozhodcovskú doložku ako celok prijať alebo odmietnuť, a na otázku, či si rozhodcovskú doložku vymienil, možno iba ťažko odpovedať kladne, keďže jej obsah, vrátane relevantných pravidiel rozhodcovského procesu zjavne nepoznal.

Teória prezentovaná v odvolaní je v priamom rozpore s relevantnými ustanoveniami OZ. Tu rovnako platí, že za podmienku, ktorá nie je individuálne vyjednaná, sa považuje podmienka, ktorá bola vopred naformulovaná a spotrebiteľ nemôže meniť jej obsah. Ak by podstatu individuálne vyjednej zmluvnej podmienky determinovala bez ďalšieho možnosť výberu, zo súdnej kontroly by boli vylúčené všetky formulárové typové zmeny a doplnky k pôvodnej zmluve, keďže bolo len na spotrebiteľovi, či k formulárovým zmenám pristúpi. S tým sa odvolací súd nemôže stotožniť, keďže by došlo k popretiu zmyslu a cieľa ochrany práv spotrebiteľa (Smernice 93/13/EHS) a k spochybneniu ochrany a podpory efektívneho vnútorného trhu EÚ očisteného od nemorálnych zmluvných klauzúl. Vo formulároch môžu byť pre spotrebiteľa dôležité, ale aj nepotrebné veci, no spoločným znakom za každých okolností je, že spotrebiteľ nemá možnosť meniť obsah formulára. Buď ho akceptuje alebo zmluva nevznikne. Súdna kontrola bola vytvorená práve z dôvodu ochrany pred diktátom formulárových zmlúv, vrátane formulárových zmien a doplnkov pripravených vopred dodávateľom. Uvedený cieľ žalovaný náležite nedocenil, resp. nesprávne interpretoval, o to viac, že ide o medzinárodný záväzok Slovenskej republiky k EÚ.

Tento záver možno vystihnúť z judikatúrneho vývoja súdneho dvora v rozhodnutí Pohotovosť/Korčkovská (bod 50.). Preto aj ochrana poskytovaná súdom vo vzťahu k neprijateľnej zmluvnej podmienke je o presadení noriem vyššej právnej sily a záväzku štátu prijať všetky kroky nevyhnutné na to, aby nekalá podmienka spotrebiteľa nezaväzovala. Pri dôslednom aplikovaní judikatúrnych záverov

súdneho dvora tak aj prvostupňový súd ako článok súdnej sústavy EÚ a ako orgán členského štátu EÚ postupoval náležite a rozhodol vecne správne tým, že poskytol ochranu spotrebiteľovi pred nekalou rozhodcovskou doložkou.

Moc rozhodcu rozhodovať spory nie je delegovaná zo strany žiadneho verejnoprávneho subjektu (uznesenie ÚS ČR IV. ÚS 130/02). Prvostupňový súd interpretoval a aplikoval právo v súlade s medzinárodnou zmluvou. Pre úplnosť judikatúra sa už dotkla aj možnosti nepoužitia zákonného pravidla (porov. rozsudok Cofidis C-473/00, pripomienky EK k prejudiciálnej otázke KS v Prešove C-252/11 S. / Rapid life, v ktorej veci EK navrhuje nepoužiť zákonné pravidlo v § 88 ods. 2 O. s. p. in fine v znení účinnom do 31.12.2011; v priebehu prejudiciálneho konania došlo k zmene úpravy; pozn. odvolacieho súdu).

Ako už odvolací súd spomenul, smernica uvádza len vzorový okruh podmienok pre členské štáty a čl. 8 smernice umožňuje členským štátom prijať opatrenia aj nad rámec smernice. Slovenský zákonodarca upravil indikatívny výpočet neprijateľných podmienok. Nemožno preto vylúčiť ani judikatúru, ktorá určí rozhodcovské doložky individuálne nevyjednané bez ďalšieho za neprijateľné a bude to v súlade s cieľmi smernice a Občianskym zákonníkom.

Nevhodné predkladanie zmluvných podmienok sa týka smernice Európskeho parlamentu a Rady z 11.5.2005 2005/29 ES o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 („smernica o nekalých obchodných praktikách“). Odvolací súd pripomína, že OZ v rovine vnútroštátnej zakotvuje normatívne mantinely posúdenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky.

Na strane odporcu je dôkazné bremeno preukázať, že spotrebiteľ si vo svetle vyššie uvedených požiadaviek odvolacieho súdu (nielen formálne) individuálne vyjednal rozhodcovské konanie. V tomto smere popri nedôslednej argumentácii neboli doložené žiadne relevantné listinné dôkazy podporujúce záver o individuálnom vyjednaní rozhodcovskej doložky. Nie spotrebiteľ má dokázať, že nedošlo k individuálnemu vyjednaniu, ale dodávateľa zaťažuje bremeno presvedčivo preukázať individuálne vyjednanie (§ 53 ods. 3 OZ) - ani tento aspekt nie je v odvolaní zohľadnený. Z predloženej zmluvy nevyplýva individuálne vyjednaná rozhodcovská zmluva a odporca neoznačil žiadne iné relevantné dôkazy. Ak si spotrebiteľ individuálne vyjednal rozhodcovskú zmluvu, potom by muselo platiť, že si individuálne (podľa predstáv spotrebiteľa) vyjednal aj podmienky arbitráže. Z obsahu spisu však takýto záver rozhodne nemožno prijať. Dôvodne teda možno konštatovať, že odporca si dôkazné bremeno o individuálnom vyjednaní rozhodcovskej doložky nesplnil.

Navrhovateľ nemal možnosť ovplyvniť obsah predmetnej doložky. Mohol ju buď prijať ako celok alebo odmietnuť. Obsah tejto rozhodcovskej doložky bol dodávateľom (odporcom) vopred pripravený a na jej obsahu navrhovateľ nijakým spôsobom neparticipoval. Už len tento samotný fakt spochybňuje tvrdenie odporcu, že ide o individuálny návrh navrhovateľa na riešenie prípadného sporu v rozhodcovskom konaní.

Inštitút individuálne dohodnutej podmienky je treba vykladať v súlade s cieľom smernice, podľa ktorej sa podmienka nepovažuje za individuálne dohodnutá, ak bola pripravená vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou (čl. 3 ods. 2 Smernice).

Z obsahu spisu a napokon aj tvrdenia samotného odporcu nevyplýva, že by ako dodávateľ vysvetlil navrhovateľovi význam rozhodcovskej doložky, pravidiel, podľa ktorých sa bude viesť tento proces a po preukázateľnom poučení, mu dal na výber sa rozhodnúť. Preto, ak napríklad spotrebiteľ mal vyjednať tento súkromný proces, mal by nepochybne tieto pravidlá poznať. O nich však v spise tiež niet žiadnej zmienky. Preto tvrdenie odporcu o tom, že takýto proces si dojednal spotrebiteľ (v danom prípade navrhovateľka) a pritom nepoznala jeho obsah, je z pohľadu vykonaného dokazovania neudržateľné.

V predmetnej veci, napr. tvory rozhodcu prevyšujú niekoľkonásobne vymáhanú istinu pohľadávky vo výške 51,45 Eur a trovy rozhodcovského konania predstavujú 276 Eur. Už len táto skutočnosť predstavuje neprimeranosť arbitrážneho procesu

Odvolačný súd sa preto nestotožnil s tým, že rozhodcovská doložka bola individuálne dojednaná medzi navrhovateľkou a odporcom.

Predkladanie takto dohodnutých rozhodcovských doložiek spotrebiteľom za stavu, keď nepoznajú pravidlá arbitráže, nevenujú pozornosť tejto časti formuláru, pretože táto doložka je zakotvená do všeobecných zmluvných podmienok vyhotovenej v štandardnej rozhodcovskej zmluve, na samostatnom liste - hárku papiera, odvolací súd považuje za nevhodné .

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na judikatúru Súdneho dvora a na tú skutočnosť, že priemerný spotrebiteľ nepoukáže na nekalosť zmluvnej podmienky (Mostaza Claro, bod 25. - 27., C 168/05, Océano Grupo Editoria, Asturcom, a iné).

Dodávateľ (odporca) s odbornou starostlivosťou musel vedieť, že nemá používať neprijateľné podmienky, má poznať aj dôsledky ich používania.

Predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa rozumie „najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenie z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovanie služby, alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lešť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušenie zmluvnej slobody (§ 4 ods. 8 Zákona o ochrane spotrebiteľa).

V prejednávanej veci súd prvého stupňa správne konštatoval neplatnosť rozhodcovskej doložky z dôvodu, že nebola individuálne dojednaná a že spôsobovala nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, teda navrhovateľky. Doklady predložené navrhovateľkou takýto záver umožňovali.

Záverom odvolací súd zhŕňa, že odvolacie námietky odporcu sú neadekvátne skutkovému a právnomu stavu veci. Občianske súdne konanie má svoje zásady a nemôže predstavovať len akýsi nástroj na vymáhanie plnení bez rešpektovania princípov, ktoré sú v súlade s hodnotovým poriadkom uznávaným väčšinou v spoločnosti (uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV. ÚS 55/2011-19).

So zreteľom na vyššie uvedené odvolací súd napadnutý rozsudok v spojení s opravným uznesením s výnimkou výroku, ktorým bol zamietnutý návrh odporcu na prerušenie konania (v tejto časti odvolanie nebolo podané), v zmysle ust. § 219 O. s. p. ako vecne správny potvrdil.

V odvolacom konaní si úspešná navrhovateľka uplatnila trovy odvolacieho konania, a preto podľa zásady úspechu jej bola priznaná náhrada trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 1, § 142 ods. 1 O. s. p.). Trovy konania pozostávajú z trov právneho zastúpenia za jeden úkon právnej služby - písomné vyjadrenie k odvolaniu 61,87 Eur (§ 10 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.), režijný paušál za rok 2014 8,04 Eur (§ 16 ods. 3 citovanej vyhlášky), napokon súd pripočítal aj 20 % DPH s poukazom na ust. § 18 ods. 3 citovanej vyhlášky výške 13,96 Eur. Úhrnne tak bola priznaná náhrada trov odvolacieho konania predstavujúca sumu 83,87 Eur.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.